

August 2020

U d k a s t**Forslag
til****Lov om ændring af lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester¹**
(Etablering af mobilbaseret varslingsystem)**§ 1**

I lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. lovbekendtgørelse nr. 128 af 7. februar 2014, som ændret bl.a. ved § 16 i lov nr. 1567 af 15. december 2015 og senest ved lov nr. 1531 af 18. december 2018, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 61 indsættes:

»**§ 61 a.** Udbydere af elektroniske kommunikationstjenester i mobilnet og udbydere af mobilnet skal på vegne af beredskabsaktører udsende offentlige advarsler om overhængende eller truende alvorlige nødsituationer og katastrofer til berørte slutbrugere. Udbyderne skal udsende offentlige advarsler til de slutbrugere, der i varslingsperioden opholder sig i nærmere angivne geografiske områder, straks efter modtagelse af anmodning herom.

Stk. 2. Forsvarsministeren kan fastsætte nærmere regler om udsendelsen af offentlige advarsler efter stk. 1. Der kan i den forbindelse blandt andet fastsættes krav til den tekniske løsning, der anvendes til udsendelse af offentlige advarsler, og regler om på hvilke beredskabsaktørers vegne, der skal udsendes offentlige advarsler, hvornår udbyderne skal have etableret den tekniske løsning, proceduren for udsendelsen af offentlige advarsler, varslingsperiodens længde samt udbydernes medvirken til at udvikle, etablere og drive den tekniske løsning.

Stk. 3. Forsvarsministeriet refunderer dokumenterede udgifter, som udbyderne har afholdt i forbindelse med udvikling, etablering og drift af den tekniske løsning, der anvendes til udsendelse af offentlige advarsler. Såfremt Forsvarsministeriet vurderer, at en udbyder ikke har valgt den for staten økonomisk mest fordelagtige løsning, kan Forsvarsministeriet træffe afgørelse om, at der alene refunderes en del af de dokumenterede udgifter.

Stk. 4. Den tekniske løsning, der etableres med henblik på udsendelse af offentlige advarsler, må ikke anvendes til andre formål.«

2. I § 81, stk. 1, nr. 1, ændres »§ 35 eller § 51 a, stk. 1 og 4« til: »§ 35, § 51 a, stk. 1 og 4, eller § 61 a, stk. 1 og 4«.

3. I § 81, stk. 2, ændres »61« til: »61 og § 61 a, stk. 2,«.

¹ Loven gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/1972/EU af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation, EU-Tidende 2018, nr. L 321, side 36.

§ 2

Loven træder i kraft den 21. december 2020.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets indhold
 - 3.1. Gældende ret
 - 3.2. Forsvarsministeriets overvejelser
 - 3.3. Den foreslåede ordning
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer mv.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

I dag har Danmark et sirenevarslingssystem, der sammen med udsendelsen af beredskabsmeddelelser fra public service-stationerne DR og TV 2 og suppleret af beredskabsmyndighedernes egne kommunikationskanaler udgør de centrale dele af den landsdækkende infrastruktur for varsling i forbindelse med ulykker og katastrofer.

Europa-Parlamentet og Rådet vedtog den 11. december 2018 direktiv 2018/1972/EU om oprettelse af en fælleseuropæisk kodeks for elektronisk kommunikation, der blandt andet pålægger medlemsstaterne at indføre mobilbaserede varslingssystemer.

Det følger således af direktivets artikel 110, at udbydere af mobile nummerbaserede interpersonelle kommunikationstjenester skal udsende offentlige advarsler til berørte slutbrugere i tilfælde af overhængende eller truende alvorlige nødsituationer og katastrofer. Et sådant mobilbaseret varslingssystem skal være implementeret senest den 21. juni 2022, og senest den 21. december 2020 skal de love og administrative bestemmelser, der gør implementeringen af mobilbaseret varsling mulig, være vedtaget og offentliggjort i national lovgivning.

Formålet med dette lovforslag er at skabe grundlaget for etablering af et mobilbaseret varslingssystem i Danmark og dermed implementere den del af direktivet, der vedrører mobilbaseret varsling.

2. Lovforslagets baggrund

Med direktiv 2018/1972/EU om oprettelse af en fælleseuropæisk kodeks for elektronisk kommunikation pålægges medlemsstaterne at indføre mobilbaseret varsling senest den 21. juni 2022.

Baggrunden herfor er et ønske om at ensarte måden, hvorpå der sker offentlig varsling i medlemsstaterne, samt at tilnærme en ensartet lovgivning på varslingsområdet.

Direktivets artikel 110 opstiller krav om, at udbydere af mobile nummerbaserede interpersonelle kommunikationstjenester skal udsende offentlige advarsler, når offentlige varslingssystemer om overhængende eller truende alvorlige nødsituationer og katastrofer i et nærmere afgrænset område allerede er etableret.

Med offentlige advarsler forstås advarsler, der udsendes via offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester. De offentlige advarsler kan eksempelvis udsendes som sms, via radio- og tv-transmissionstjenester eller via en mobilapplikation, der anvender en internetadgangstjeneste til berørte slutbrugere, forudsat at det offentlige varslingssystem har tilstrækkelig dækning og kapacitet til at nå ud til de berørte slutbrugere, herunder dem, som kun midlertidigt opholder sig i det pågældende område.

Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 293-295, at offentlige advarsler skal udsendes af udbydere af mobile nummerbaserede interpersonelle kommunikationstjenester til alle slutbrugere i det geografiske område, der af myndighederne fastlægges som potentielt berørt af overhængende eller truende alvorlige nødsituationer og katastrofer. De offentlige advarsler forudsættes udsendt gratis til alle berørte slutbrugere, herunder til

slutbrugere, der ikke er hjemmehørende i Danmark, men alene har midlertidigt ophold i landet.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Gældende ret

Varsling af befolkningen ved ulykker og katastrofer foregår i dag ved hjælp af beredskabsmeddelelser fra myndighederne, som udsendes via DR og TV 2, og sirenevarsling. Denne varsling suppleres med information via beredskabsmyndighedernes egne kommunikationskanaler.

Når der opstår en akut situation af livstruende karakter for et større antal mennesker, kan den ansvarlige myndighed således anmode Rigspolitiet om at udsende en beredskabsmeddelelse herom, eventuelt kombineret med sirenevarsling. Det er som udgangspunkt politiets, brandmyndighedernes eller sundhedsmyndighedernes indsatsleder på et skadessted, som afgør, om der skal udsendes en beredskabsmeddelelse og eventuelt varsles med sirener. En beredskabsmeddelelse er dog ikke nødvendigvis knyttet til et specifikt skadested. Beredskabsmeddelelser kan udsendes uden sirenevarsling, mens sirenevarsling altid skal følges op af en beredskabsmeddelelse. En indsats, der udløser en beredskabsmeddelelse, skal endvidere altid afsluttes med en afvarslende beredskabsmeddelelse. Ved langvarige indsatser kan der udsendes opfølgende beredskabsmeddelelser med yderligere information.

Der udsendes ca. 10 beredskabsmeddelelser om året, hvoraf hovedparten vedrører brande.

Sirenevarslingen er reguleret i § 17, stk. 2, i beredskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 314 af 3. april 2017, hvorefter politidirektøren i forbindelse med indsættelsen af redningsberedskabet bl.a. i fornødent omfang skal sørge for varsling af befolkningen.

Varslingssystemet drives og udvikles af Forsvarsministeriets underliggende myndigheder, mens det betjenes af Rigspolitiet.

Opbygningen af det nuværende sirenevarslingssystem blev iværksat i 1989, og frem til 1994 blev der opsat godt 1.000 elektroniske og nødstrømforsynede sirener, der dækkede byområder med over 1.000 indbyggere, svarende til en potentiel dækning af ca. 80 pct. af befolkningen på tidspunktet for opsætning af sirenerne. Den reelle dækningsprocent vurderes dog at være lavere, da trafikstøj mv. samt indendørs aktiviteter som madlavning, musik og tv/radio kan overdøve sirenesignalet. Endvidere er der siden årtusindskiftet ikke opsat yderligere sirener, selv om der er sket udvidelser af boligmassen og er opstået nye byområder. I områder uden for sirenernes rækkevidde kan politiet dog varsle med mobile sirener.

Beredskabsstyrelsen og Rigspolitiet har desuden etableret en sms-varslingsordning for døve og hørehæmmede. Ordningen trådte i kraft ved årsskiftet 2007/08. Døve og hørehæmmede kan tilmelde sig ordningen, hvorefter de modtager en sms, når der udsendes beredskabsmeddelelser.

Herudover har Beredskabsstyrelsen, Rigspolitiet, Vejdirektoratet og Danmarks Meteorologiske Institut i fællesskab udviklet app'en Mobilvarsling, hvor borgere, der har downloadet app'en, kan modtage en advarsel på deres smartphone ved udsendelse af beredskabsmeddelelser samt når DMI udsender varsler om storm, orkan, kraftig regn, skybrud, alvorligt

forhøjet vandstand og snestorm og når Vejdirektoratet udsender særmeldinger om akutte motorvejs- og brospærringer af længere varighed.

Efter § 88 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 248 af 16. marts 2019 med senere ændringer, er radio- og fjernsynsforetagender, der er omfattet af loven, forpligtede til efter regler, der kan fastsættes af kulturministeren, at udsende meddelelser af beredskabsmæssig betydning til befolkningen. I medfør af bestemmelsen har kulturministeren udstedt bekendtgørelse nr. 164 af 16. marts 2005 om DR's, TV 2/DANMARK A/S' og de regionale TV 2-virksomheders forpligtelse til at udsende meddelelser af beredskabsmæssig betydning (Beredskabsmeddelelser).

Det følger af bekendtgørelsens § 2, at aftale om fremgangsmåden for udsendelse af beredskabsmeddelelser indgås mellem DR, TV 2/DANMARK A/S, de regionale TV 2-virksomheder, Rigspolitichefen og Beredskabsstyrelsen. En sådan aftale er senest indgået den 15. november 2014.

3.2. Forsvarsministeriets overvejelser

Der er i dag ikke et mobilbaseret varslingsystem i Danmark, som kan nå ud til alle slutbrugere i et nærmere bestemt geografisk område. Der er heller ikke hjemmel til at pålægge udbydere af mobile nummerbaserede interpersonelle kommunikationstjenester – der i lovforslaget betegnes som udbydere af elektroniske kommunikationstjenester i mobilnet og udbydere af mobilnet (eller blot mobiloperatører) – at udsende beredskabsmeddelelser og lignende til deres kunder. Implementering af direktivet om oprettelse af en fælleseuropæisk kodeks for elektronisk kommunikation forudsætter således, at der dels skabes den fornødne hjemmel, dels etableres den tekniske infrastruktur til udsendelse af offentlige advarsler.

Et mobilbaseret varslingsystem vil kunne gøre brug af eksisterende teknologi i form af en lokationsbaseret sms-løsning. En sådan løsning vil være understøttet af både nye og ældre mobiltelefoner, men løsningen vil også indebære en række ulemper. Mobiloperatørerne vil således skulle etablere en særlig logning af, hvilke mobilenheder, der er tilsluttet hvilke telemaster, således at der kan udsendes advarsler til alle mobiltelefoner i et givent område. Ved større hændelser vil udsendelse af et stort antal sms-beskeder endvidere give kapacitetsmæssige udfordringer i telenettet, ikke mindst fordi hændelserne i sig selv ofte vil medføre en stor belastning, når borgere i det berørte område søger at kontakte familie og venner. Erfaringerne viser, at der i disse situationer kan opstå timelange forsinkelser på sms-beskeder, og en sådan forsinkelse af offentlige advarsler vil være uacceptabel. Dertil kommer, at der vurderes at være sikkerhedsmæssige risici forbundet med en lokationsbaseret sms-løsning, idet der er mulighed for at manipulere med almindelige sms-beskeder, så det fremstår som om, at de kommer fra politiet eller andre beredskabsmyndigheder.

Det er derfor Forsvarsministeriets vurdering, at et mobilbaseret varslingsystem bør baseres på cell broadcast-teknologi, da den forventede teknologiske udvikling inden for cell broadcast vurderes at understøtte formålet med et landsdækkende varslingsystem mest hensigtsmæssigt. Med et cell broadcast-system udsendes beskeder til alle mobiltelefoner indenfor en given celled (telemasts) dækningsområde. Også mobiltelefoner, der senere kommer indenfor telemastens dækningsområde, vil modtage beskeden i den periode, hvor beskeden fortsat udsendes via telemasten.

Modtagelse af en cell broadcast-besked kræver blot, at den modtagende mobiltelefon er tændt. Det er således ikke en forudsætning for at modtage en cell broadcast-besked, at der er indsat et SIM-kort i telefonen eller at telefonen har adgang til internettet.

Der afsendes ingen kvittering fra mobiltelefonerne tilbage til telemasten, og derfor sker der ikke dataindsamling ved udsendelse eller modtagelse af beskederne. Dermed vil hverken beredskabsmyndighederne eller mobiloperatørerne blive bekendt med, hvem eller hvor mange, der befinder sig i det pågældende område og modtager beskeden. Beredskabsmyndighederne og mobiloperatørerne vil alene kunne konstatere, at beskeden er udsendt i et nærmere afgrænset område. Anvendelse af cell broadcasting vil således ikke indebære øget logging eller behandling af personoplysninger, f.eks. vil anvendelsen af cell broadcasting ikke indebære registrering af telefonnumre.

Alle nyere mobiltelefoner har en modtager, der kan opfange det udsendte cell broadcast-radiosignal. Cell broadcast-beskeder understøttes i såvel 2G-, 3G-, 4G- som 5G-netværk.

Systemet anvender en række komponenter.

Hos beredskabsmyndighederne skal der opsættes en eller flere CBE (Cell Broadcast Entity). Det er den komponent eller applikation, hvorfra selve beskeden udsendes. Heri defineres beskedteksten, hvilket område den skal udsendes til, og hvornår den udsendes.

Hos mobiloperatørerne består systemet først og fremmest af et CBC (Cell Broadcast Center), som er modtageren hos mobiloperatøren. Den fordeler beskeden gennem RAN-controllerne og etablerer forbindelserne til de forskellige RAN-controllere. RAN (Radio Access Network) controllere er komponenter i mobiloperatørernes netværk, som håndterer grupper af master. RAN-controllerne distribuerer cell broadcast-beskeden til de udvalgte master. RAN-controllerne er forskellige alt efter, om de skal ramme 2G-, 3G-, 4G- eller 5G-netværk. Til GSM-netværk (2G) er CBC'en forbundet med en Base Station Controller. Til UMTS-netværk (3G) er CBC'en forbundet til en Radio Network Controller. Til LTE-netværk (4G) er CBC'en forbundet til en Mobility Management Entity. Til 5G-netværk er CBC'en forbundet til en Access and Mobility Management Function. Herfra går beskeden til masteantennen, der er de komponenter, som trådløst udsender beskeden.

Teleindustrien, der er teleselskabernes branchesamarbejde, har oplyst, at ingen af de danske mobiloperatører i dag har et CBC. Mobiloperatørerne er derfor ikke i stand til hverken at modtage beskeder fra en beredskabsmyndighed eller at distribuere sådanne beskeder til relevante telemaster. Cell broadcast er imidlertid understøttet af mobiloperatørernes radio-netværk på alle de teknologier, der er i drift, omend aktivering kan være forbundet med omkostninger til licenser – alt efter de individuelle leverandøraftaler hos de enkelte mobiloperatører.

En forudsætning for at etablere et mobilbaseret varslingsystem vil være, at de danske mobiloperatører pålægges at anskaffe og drive det nødvendige tekniske udstyr til udsendelse af varslinger via cell broadcast, ligesom mobiloperatørerne vil skulle pålægges at udsende beskeder, når beredskabsaktørerne anmoder herom. Reguleringen heraf bør ske i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, der i forvejen bl.a. regulerer kravene til samfundsvigtig elektronisk kommunikation i beredskabssituationer og andre ekstraordinære situationer.

Henset til, at der vil være tale om en særlig forpligtelse for mobiloperatørerne, som ikke ligger i naturlig forlængelse af mobiloperatørernes produkter, anser Forsvarsministeriet det for hensigtsmæssigt, at der etableres en ordning, hvorefter ministeriet som udgangspunkt refunderer de udgifter, som indførelsen af et mobilbaseret varslingsystem vil påføre mobiloperatørerne.

Dette skal også ses i lyset af, at det mobilbaserede varslingsystem ikke vil kunne anvendes kommercielt, da lovgivningen ikke tillader markedsføring uden samtykke. Mobiloperatørerne har derfor ikke nogen selvstændige anvendelsesmuligheder for systemet.

3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at udbydere af elektroniske kommunikationstjenester i mobilnet og udbydere af mobilnet (mobiloperatører) forpligtes til – på vegne af beredskabsaktører – at udsende offentlige advarsler om overhængende eller truende alvorlige nødsituationer og katastrofer til berørte slutbrugere.

Det foreslås endvidere, at udsendelsen vil skulle ske straks efter, at beredskabsaktørerne har anmodet herom.

Endvidere foreslås det, at forsvarsministeren bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte nærmere regler om udsendelsen af de offentlige advarsler. Bemyndigheden forventes særligt anvendt til at fastsætte krav til den tekniske løsning, der anvendes til udsendelse af offentlige advarsler, samt regler om, hvornår mobiloperatørerne skal have etableret den tekniske løsning, proceduren for udsendelsen af offentlige advarsler, varslingsperiodens længde samt mobiloperatørernes medvirken til at udvikle, etablere og drive den tekniske løsning.

Endelig foreslås det, at der etableres en ordning, hvorefter Forsvarsministeriet refunderer dokumenterede udgifter, som mobiloperatørerne har afholdt i forbindelse med udvikling, etablering eller drift af den tekniske løsning, der anvendes til formidling af offentlige advarsler. Da en sådan ordning vil indebære, at mobiloperatørerne har et begrænset incitament til at holde etablerings- og driftsudgifterne nede, foreslås det dog også, at såfremt Forsvarsministeriet vurderer, at en mobiloperatør ikke har valgt den for staten økonomisk mest fordelagtige løsning, kan Forsvarsministeriet træffe afgørelse om, at der alene refunderes en del af de dokumenterede udgifter.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

På baggrund af erfaringer fra bl.a. Holland og Rumænien samt mobiloperatørernes egne estimater vurderes det, at implementeringen af et mobilbaseret varslingsystem vil medføre etableringsomkostninger på ca. 140 mio. kr. og årlige driftsomkostninger på ca. 10 mio. kr.

Omkostningerne til de statslige beredskabsmyndigheders del af det mobilbaserede varslingsystem vurderes at udgøre ca. 65 mio. kr. til etablering og ca. 5 mio. kr. årligt til drift. For mobiloperatørerne vurderes etablerings- og driftsomkostninger at udgøre hhv. ca. 75 mio. kr. og ca. 5 mio. kr. årligt. Disse omkostninger vil blive refundet af Forsvarsministeriet.

Da der endnu ikke er udarbejdet en kravspecifikation for den tekniske løsning, er der tale om estimater, der er behæftet med en betydelig usikkerhed.

De samlede omkostninger afholdes indenfor Forsvarsministeriets eksisterende ramme.

Det bemærkes, at Forsvarsministeriet i dag har udgifter på ca. 2,2-2,4 mio. kr. årligt til drift og vedligeholdelse af det nuværende sirenevarslingssystem. Udgifterne dækker blandt andet over telefonabonnementer, teknisk vedligeholdelsesarbejde, information og kommunikation vedrørende den årlige sirenetest i maj og besvarelse af henvendelser relateret til sirenevarslingssystemet. Det vurderes, at det mobilbaserede varslingssystem på længere sigt potentielt vil kunne overflødiggøre sirenevarslingssystemet, hvilket i så fald vil kunne have en positiv økonomisk konsekvens for det offentlige.

Lovforslaget vurderes at være i overensstemmelse med principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

Indførelsen af et cell broadcast-baseret varslingssystem indebærer, at både beredskabsmyndighederne og mobiloperatørerne skal anskaffe systemer, som er baseret på cell broadcast-baseret teknologi. Det er i forbindelse med overvejelserne om valg af en teknologisk løsning indgået som et væsentligt moment, at et cell broadcast-baseret varslingssystem, i modsætning til andre varslingssystemer, ikke forudsætter øget logning og behandling af slutbrugernes personoplysninger.

Det har i relation til indførelsen af et cell broadcast-baseret varslingssystem været overvejet, om de eksisterende systemer, der anvendes til varsling ved Beredskabsstyrelsen og Rigspolitiet i dag, kunne anvendes. Det er imidlertid vurderet, at der er behov for at udvikle en selvstændig platform til varsling, da de kendte systemer ikke kan anvendes til varsling med cell broadcast.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Da det foreslås, at Forsvarsministeriet refunderer mobiloperatørernes udgifter til udvikling, etablering og drift af det mobilbaserede varslingssystem, så længe mobiloperatørerne vælger den for staten økonomisk mest fordelagtige løsning, forventes det ikke, at lovforslaget vil have væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget implementerer Europa-Parlamentet og Rådet direktiv 2018/1972/EU af 11. december 2018 om oprettelse af en fælleseuropæisk kodeks for elektronisk kommunikation, for så vidt angår mobilbaseret varsling.

Der henvises til beskrivelsen af direktivet i afsnit 2 ovenfor.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den [...] til den [...] været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatrådet, Akademikerne (AC), Akutberedskabet i Region Hovedstaden, Akutberedskabet i Region Midtjylland, Akutberedskabet i Region Nordjylland, Akutberedskabet i Region Sjælland, Akutberedskabet i Region Syddanmark, Amnesty International, Arbejdsbevægelsens Erhvervsråd, Banedanmark, Beredskab Fyn, Beredskab Øst, Beredskab 4K, Beredskab & Sikkerhed, Bornholms Brandvæsen, Brand & Redning Midtvest, Brand & Redning Solrød/Køge/Stevns, Brand & Redning Sønderjylland, Danmarks Meteorologiske Institut, Danmarks Radio, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Advokater, Danske Beredskaber, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Centrale Handicapråd, DI Digital, Domstolsstyrelsen, Energi Danmark, Energi Fyn, Energi Nord, Energi Viborg, FH (Fagbevægelsens Hovedorganisation), Forbrugerombudsmanden, Frederiksborg Brand & Redning, Helsingør Kommunes Beredskab, Hi3G Denmark, HOFOR, Hovedstadens Beredskab, Hurup Elværk Net, Institut for Menneskerettigheder, IT-Branchen, IT-Politisk Forening, Justitia, KL (Kommunernes Landsforening), Landsdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen Landsbyerne i Danmark, Lolland-Falster Brandvæsen, Midtfyns Elforsyning, Midtjysk Brand & Redning, Midt- og Sydsjællands Brand & Redning, NKE Elnet, NM Net, NOE Net, Nord Energi Net, Nordjyllands Beredskab, Nordsjællands Brandvæsen, Nordvestjyllands Brandvæsen, Norlys, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, RAH, Retspolitisk Forening, Rigsrevisionen, Roskilde Brandvæsen, Rådet for Digital Sikkerhed, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af Lokale Radio- og TV-stationer, samtlige byretspræsidenter, Slagelse Brand og Redning, Sydvestjysk Brandvæsen, Sydøstjyllands Brandvæsen, Sønderjylland Brand & Redning, TDC, Teleankenævnet, TeleDCIS, Teleklagenævnet, Teleindustrien, Telenor, Telia Danmark A/S, Trekantsområdet Brandvæsen, TV 2 Danmark, TV 2 Regionerne, TV GLAD, Tårnby Brandvæsen, Vestforsyning Net, Vestsjællands Brandvæsen og Østjyllands Brandvæsen.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindredgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Implementeringen af mobilbaseret varsling vil medføre etableringsomkostninger på ca. 140 mio. kr. og årlige driftsomkostninger på ca. 10 mio. kr.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen væsentlige.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen væsentlige.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget implementerer Europa-Parlamentet og Rådet direktiv 2018/1972/EU af 11. december 2018 om oprettelse af en fælleseuropæisk kodeks for elektronisk kommunikation, for så vidt angår mobilbaseret varsling.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering / Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås med bestemmelsen, at der indsættes en ny § 61 a i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Det foreslås i § 61 a, *stk. 1*, at udbydere af elektroniske kommunikationstjenester i mobilnet og udbydere af mobilnet på vegne af beredskabsaktører skal udsende offentlige advarsler om overhængende eller truende alvorlige nødsituationer og katastrofer til berørte slutbrugere. Udbyderne skal udsende offentlige advarsler til de slutbrugere, der i varslingsperioden opholder sig i nærmere angivne geografiske områder, straks efter modtagelse af anmodning herom.

Det bemærkes, at beredskabsaktører, på vegne af hvilke der skal kunne udsendes advarsler, vil omfatte beredskabsmyndigheder, institutioner og virksomheder, som skal bidrage til opretholdelse af samfundets funktioner i beredskabssituationer og i andre ekstraordinære situationer.

Bestemmelsen indebærer, at mobiloperatørerne vil være forpligtede til at indrette deres netværk således, at der kan ske udsendelse af offentlige advarsler via den tekniske løsning, som etableres. Det mobilbaserede varslingsystem skal i tilfælde af overhængende eller truende alvorlige nødsituationer kunne anvendes til at varsle relevante berørte slutbrugere, herunder slutbrugere fra andre lande, der alene har midlertidigt ophold i det berørte område.

Mobiloperatørerne vil således skulle sikre, at netværket rent teknisk har den fornødne funktionalitet, samt at der – i det omfang det måtte være nødvendigt – er det fornødne personale til rådighed til at sikre, at de offentlige advarsler kan udsendes i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse. De berørte slutbrugere må ikke pålægges udgifter i den forbindelse, ligesom mobilbaseret varsling ikke må forudsætte en aktivt tilmelding ved mobiloperatøren fra slutbrugernes side.

Det vil være beredskabsaktørernes ansvar at sikre, at mobiloperatørerne modtager de oplysninger, der er nødvendige for at udsende de offentlige advarsler, herunder en angivelse af det geografiske område, hvor meddelelsen skal udsendes, og varigheden af varslingsperioden.

Offentlige advarsler forudsættes primært udsendt i de situationer, hvor der i dag udsendes beredskabsmeddelelser, d.v.s. ved hændelser, der medfører eller kan medføre akut fare for et større antal mennesker. Det vil eksempelvis kunne være ved giftig røg fra brande, i forbindelse med epidemier, kemikalieudslip, naturkatastrofer eller farligt vejr. Offentlige advarsler vil f.eks. også kunne anvendes i forbindelse med angreb eller trusler herom, hvis angrebet medfører eller potentielt kan medføre akut fare for et større antal mennesker. Der vil normalt også skulle udsendes en offentlig advarsel, når faren er overstået, svarende til den afvarsling, der sker i sirenevarslingssystemet, ligesom der inden afvarsling vil kunne være behov for at udsende opfølgende meddelelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 61 a, *stk. 2*, at forsvarsministeren kan fastsætte nærmere regler om udsendelsen af offentlige advarsler efter *stk. 1*. Der kan i den forbindelse blandt andet fastsættes krav til den tekniske løsning, der anvendes til formidling af offentlige advarsler, og regler om på hvilke beredskabsaktørers vegne, der skal udsendes offentlige advarsler, hvornår udbyderne skal have etableret den tekniske løsning, proceduren for udsendelsen af offentlige advarsler, varslingsperiodens længde samt udbydernes medvirken til arbejdet med udvikling, etablering og drift af den tekniske løsning.

Med bestemmelsen bemyndiges forsvarsministeren til at udstede en bekendtgørelse, som fastsætter de mere detaljerede – og mere tekniske – regler om udviklingen, etableringen og driften af det mobilbaserede varslingsystem.

Der vil i den forbindelse bl.a. kunne fastsættes nærmere regler om specifikationer for den tekniske løsning. Endvidere vil der kunne fastsættes frister for, hvornår mobiloperatørerne skal være i stand til at udsende offentlige advarsler. Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af direktivet, at det mobilbaserede varslingsystem senest skal være sat i drift den 21. juni 2022.

Udviklingen af den tekniske løsning vil være teknisk kompliceret og med høje krav til driftssikkerheden. Det forudsættes derfor, at der også fastsættes regler om, at mobiloperatørerne skal indgå i et samarbejde med beredskabsmyndighederne om udviklingen, etableringen og driften af systemet. Det forudsættes, at der etableres et samarbejde mellem beredskabsmyndighederne og de berørte mobiloperatører eller disses brancheorganisationer med henblik på at gennemføre en behovsanalyse og fastlægge det overordnede design af det mobile varslingsystem. Der vil herefter skulle ske en parallel anskaffelsesproces hos de enkelte teleoperatører, installation og integration mod radioteknologierne, integration mod myndighedernes varslingsystem (CBE) og derefter test af integrationer og afprøvning.

Der vil desuden i bekendtgørelsen kunne fastsættes regler om den nærmere procedure, der vil gælde, når beredskabsaktørerne udsender offentlige advarsler, herunder f.eks. hvor længe advarslen skal udsendes, hvilke beredskabsaktører, der kan udsende advarsler, og hvilke beredskabsmyndigheder, der skal inddrages i forbindelse med udsendelse af advarsler.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 61 a, *stk. 3*, at Forsvarsministeriet refunderer dokumenterede udgifter, som udbyderne har afholdt i forbindelse med udvikling, etablering og drift af den tekniske løsning, der anvendes til udsendelse af offentlige advarsler. Såfremt Forsvarsministeriet vurderer, at en udbyder ikke har valgt den for staten økonomisk mest fordelagtige løsning, kan Forsvarsministeriet træffe afgørelse om, at der alene refunderes en del af de dokumenterede udgifter.

Kerneområdet for den foreslåede ordning er dækning af mobiloperatørernes udgifter til anskaffelse af et geografisk redundant CBC, installation og integration mod alle netværksteknologier, sikring af grænseflade mod CBE hos beredskabsmyndighederne samt årlige driftsomkostninger i form af leverandørsupport, drift og afprøvning med myndighederne.

Der vil ikke med ordningen ske dækning af udgifter, som ikke er direkte knyttet til det mobilbaserede varslingsystem, f.eks. en forholdsmæssig andel af udgifter til husleje, rengøring, sikkerhed og lignende samt mobiloperatørernes administrative udgifter. I det omfang mobiloperatørerne afholder udgifter til løsninger, der også kan anvendes til andre af operatørernes aktiviteter, refunderes alene den forholdsmæssige andel, der er knyttet til det mobilbaserede varslingsystem.

Det vil være en forudsætning for, at udgifter refunderes, at mobiloperatørerne fremsender dokumentation for, at udgifterne er knyttet til – og nødvendige for – det mobilbaserede varslingsystem.

Forsvarsministeriet forudsættes alene at refundere udgifter, der svarer til det for staten økonomisk mest fordelagtige indkøb. Vurderer Forsvarsministeriet, at udgifterne til den konkrete opgave, som er løst af mobiloperatøren, ikke er udtryk for, at der er valgt den økonomisk mest fordelagtige løsning, vil Forsvarsministeriet træffe afgørelse om, at refusionen reduceres til et niveau svarende til den økonomisk mest fordelagtige løsning. Det forudsættes, at mobiloperatørerne forud for større økonomiske dispositioner kan have en dialog med de relevante beredskabsmyndigheder med henblik på at afklare, om dispositionerne har en karakter, hvor der kan ydes refusion.

Det foreslås i § 61 a, stk. 4, at den tekniske løsning, der etableres med henblik på udsendelse af offentlige advarsler, ikke må anvendes til andre formål.

Bestemmelsen indebærer, at den tekniske løsning, som skal etableres efter det foreslåede stk. 1, vil skulle være dedikeret til udsendelsen af offentlige advarsler. Mobiloperatørerne vil således ikke kunne anvende den tekniske løsning til udsendelse af beskeder fra andre aktører. Bestemmelsen omfatter i praksis CBC'en og tilsvarende komponenter. De dele af udbydernes netværk, som i forvejen anvendes til andre formål, f.eks. RAN-controllere og master, vil ikke være omfattet af bestemmelsen, uanset om de måtte blive ændret med henblik på at understøtte udsendelsen af offentlige advarsler.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det foreslås med bestemmelsen, at mobiloperatører, der overtræder forpligtelserne i den foreslåede § 61 a, stk. 1 og 4, kan straffes med bøde.

Med bestemmelsen vil der være mulighed for at straffe mobiloperatører, som ikke har etableret den nødvendige tekniske løsning, således at de ikke er i stand til at udsende offentlige advarsler. Tilsvarende vil mobiloperatører kunne straffes, såfremt advarslerne ikke udsendes straks efter modtagelsen fra beredskabsaktørerne eller ikke udsendes til den korrekte modtagergruppe.

Desuden vil der være mulighed for at straffe mobiloperatører, der anvender den tekniske løsning, som etableres med henblik på udsendelse af offentlige advarsler, til andre formål.

Til nr. 3

Det foreslås med bestemmelsen, at der kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i den bekendtgørelse, der ventes udstedt i medfør af bemyndigelsen i den forslåede § 61 a, stk. 2.

Med bestemmelsen vil der bl.a. være mulighed for at straffe mobiloperatører, som ikke medvirker til udvikling, etablering og drift af den tekniske løsning.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 21. december 2020, som er implementeringsfristen for direktivet om oprettelse af en fælleseuropæisk kodeks for elektronisk kommunikation.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed og indebære, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Dette svarer til, hvad der gælder efter § 83, stk. 1, i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. lovbekendtgørelse nr. 128 af 7. februar 2014, som ændret bl.a. ved § 16 i lov nr. 1567 af 15. december 2015 og senest ved lov nr. 1531 af 18. december 2018, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 61 indsættes:

»**§ 61 a.** Udbydere af elektroniske kommunikationstjenester i mobilnet og udbydere af mobilnet skal på vegne af beredskabsaktører udsende offentlige advarsler om overhængende eller truende alvorlige nødsituationer og katastrofer til berørte slutbrugere. Udbyderne skal udsende offentlige advarsler til de slutbrugere, der i varslingsperioden opholder sig i nærmere angivne geografiske områder, straks efter modtagelse af anmodning herom.

Stk. 2. Forsvarsministeren kan fastsætte nærmere regler om udsendelsen af offentlige advarsler efter stk. 1. Der kan i den forbindelse blandt andet fastsættes krav til den tekniske løsning, der anvendes til udsendelse af offentlige advarsler, og regler om på hvilke beredskabsaktørers vegne, der skal udsendes offentlige advarsler, hvornår udbyderne skal have etableret den tekniske løsning, proceduren for udsendelsen af offentlige advarsler, varslingsperiodens længde samt udbydernes medvirken til at udvikle, etablere og drive den tekniske løsning.

Stk. 3. Forsvarsministeriet refunderer dokumenterede udgifter, som udbyderne har afholdt i forbindelse med udvikling, etablering og drift af den tekniske løsning, der anvendes til udsendelse af offentlige advarsler. Såfremt Forsvarsministeriet vurderer, at en udbyder ikke har valgt den for staten økonomisk mest fordelagtige løsning, kan Forsvarsministeriet træffe afgørelse om, at der alene refunderes en del af de dokumenterede udgifter.

Stk. 4. Den tekniske løsning, der etableres med henblik på udsendelse af offentlige advarsler, må ikke anvendes til andre formål.«

§ 81. Med bøde straffes

1) den, der overtræder § 7, stk. 1, § 10, stk. 3 og 4, § 13, § 31, stk. 4-7, § 35 eller § 51 a, stk. 1 og 4, 2-4) ---

Stk. 2. I regler fastsat i medfør af § 3, § 8, stk. 1, og §§ 9 og 61 kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Stk. 3-5. ---

- 2.** I § 81, stk. 1, nr. 1 ændres »§ 35 eller § 51 a, stk. 1 og 4« til: »§ 35, § 51 a, stk. 1 og 4, eller § 61 a, stk. 1 og 4«.
- 3.** I § 81, stk. 2, ændres »61« til: »61 og § 61 a, stk. 2,«.